

<https://doi.org/10.26565/2524-2547-2025-71-14>
УДК 336.7

Сергій Сергійович Задворних

кандидат економічних наук, доцент

Приватний заклад вищої освіти «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова»,

вул. Нечуя-Левицького, 16, Черкаси, 18036, Україна

zadvornykh.s@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-7025-4116>

РОЛЬ БІРЖОВИХ БРОКЕРІВ У РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ І СПРИЯННІ ГЛОБАЛЬНИМ ІНВЕСТИЦІЯМ

У статті досліджено трансформацію ролі фондових брокерів в сучасних умовах глобалізації фінансових ринків та впровадження цифрових технологій, що змінюють класичні уявлення про брокерську діяльність. Основна увага приділена аналізу переходу брокерів від суто технічного виконання угод до реалізації глибших аналітичних, інформаційно-посередницьких та стратегічних функцій, особливо у контексті транскордонного інвестування. Зібрані емпіричні дані із США, Канади, країн ЄС, Азії та Південної Африки дозволили визначити ключові тенденції розвитку ринку посередників: зменшення кількості брокерських фірм при одночасному зростанні кількості індивідуальних брокерів та зростаючий попит на аналітичні послуги. У роботі доведено, що в умовах інформаційної асиметрії, мовних бар'єрів і відмінностей у регуляторному середовищі, саме брокери можуть виступати ефективними каналами доступу інвесторів до локальної інформації. Особливо важливим цей фактор є для країн із менш розвинутою інфраструктурою фондового ринку. У статті також акцентується увага на ризиках та викликах, пов'язаних з переходом брокерів до аналітичної функції, зокрема необхідністю забезпечення об'єктивності, захисту інформації та володіння цифровими інструментами. За результатами дослідження зроблено висновок, що фондові брокери, здатні адаптуватися до нових умов, зберігають стратегічне значення у забезпеченні прозорості, довіри та стабільності фінансових ринків, а також у сприянні притоку глобального інвестиційного капіталу. Проведено аналіз відмінностей між діяльністю класичних фінансових аналітиків і фондових брокерів, що займаються аналітичною діяльністю, а також прогалін, які останні можуть заповнити, покращивши тим самим доступність необхідної інформації для глобальних інвесторів.

Ключові слова: фондові брокери, фондовий ринок, фінансові аналітики, інвестиції, фінансові посередники.

JEL Classification: F21; G15; G24.

Як цитувати: Задворних, С. С. (2025). Роль біржових брокерів у розвитку фондового ринку і сприянні глобальним інвестиціям. *Соціальна економіка*, 71, 156–168. doi.org/10.26565/2524-2547-2025-71-14

Вступ. У сучасних умовах глобалізації фінансових ринків, активного впровадження цифрових технологій, автоматизації процесів торгівлі та розвитку алгоритмічних систем виникає об'єктивна потреба в пересмисленні ролі традиційних фондових посередників, зокрема брокерів. Впродовж десятиліть брокери відігравали ключову роль у

забезпеченні ефективного функціонування фондового ринку, виступаючи посередниками між інвесторами та емітентами цінних паперів, забезпечуючи ліквідність, прозорість операцій і довіру до інфраструктури ринку. Однак розвиток FinTech, машинного навчання, нейронних мереж та автоматизованих торгових систем істотно трансфор-

мував характер брокерської діяльності, що актуалізує необхідність комплексного аналізу їх сучасної функції та перспектив подальшого розвитку.

Проблематика полягає у вивченні трансформаційної ролі фондових брокерів у контексті цифрової трансформації, нових регуляторних викликів, зростаючого значення фінансової аналітики, а також впливу на транскордонні інвестиції. Незважаючи на зниження потреби в класичному брокерському посередництві через поширення алгоритмічної торгівлі, спостерігається новий попит – на аналітичну, консультативну та інформаційно-посередницьку функцію брокерів. У цьому сенсі брокери можуть виступати ключовими гравцями в подоланні інформаційного вакууму, локальних регуляторних бар'єрів, а також сприяти покращенню доступу інвесторів до ринків країн, що розвиваються.

Наукове й практичне значення теми дослідження полягає в тому, що проблематика ролі брокерів у забезпеченні припливу глобальних інвестицій, зменшенні упередженості інвесторів, адаптації до FinTech-реалій та зниженні трансакційних витрат не були достатньо висвітлені в літературі. Дослідження, як правило, фокусуються на класичних функціях аналітиків, тоді як участь брокерів в аналітичному процесі часто ігнорується. Недостатньо також розкрито питання ролі брокерів у контексті цифрової безпеки, етики та регуляторної відповідальності.

Таким чином, актуальність обраної теми зумовлена потребою у виявленні нових напрямів розвитку брокерської діяльності; оцінці впливу цифрових інструментів на її трансформацію; визначенні значення аналітичної функції брокерів у сучасних умовах; дослідженні ролі брокерів у подоланні регіональних інформаційних бар'єрів, особливо в контексті інвестування в країни з недостатньо розвиненою ринковою інфраструктурою.

Мета дослідження – з'ясування сучасної ролі фондових брокерів у розвитку фондового ринку та в стимулюванні транскордонних інвестицій, з урахуванням трансформації їх функцій у зв'язку викликами сучасності – новими технологічними прогресами і змінами в інвестиційній поведінці.

Завдання статті полягає в: оцінці поточних тенденцій у структурі зайнятості брокерів і брокерських компаній на глобальному рівні; дослідженні впливу алгоритмічної торгівлі та FinTech на класичну брокерську діяльність; аналізі зростаючого значення аналітичної функції брокерів; ви-

значенні ролі брокерів у зниженні інформаційних бар'єрів для іноземних інвесторів, особливо у країнах з низьким рівнем інституційного розвитку, а також висвітленні ризиків, пов'язаних з аналітичною діяльністю фінансових аналітиків і брокерів.

Об'єктом дослідження є фондовий ринок як інституційно-економічна система, в межах якої функціонують посередники – фондові брокери.

Предметом дослідження є трансформація функцій фондових брокерів у контексті цифровізації, зростання значущості аналітичної діяльності та впливу на міжнародні інвестиційні потоки.

Огляд літератури. У сучасній науковій літературі спостерігається зростаючий інтерес до проблематики трансформації фондових ринків та викликів для фінансових посередників на фондовому ринку. Одним із ключових аспектів, який активно розглядається в останні роки, є зміщення ролі класичних посередників та зростаюча потреба у кваліфікованих фінансових аналітиках (Bhuiyan et al., 2025; Roy et al., 2022).

Дослідження Bhuiyan et al. (2025) подають систематичний огляд глибокого навчання у сфері алгоритмічної торгівлі. Автори роблять висновок, що сучасні моделі машинного навчання (MLM), зокрема Deep Reinforcement Learning, здатні автоматизувати більшість функцій класичних брокерів, особливо у сфері рутинного виконання операцій. Аналогічно, Adegbeye et al. (2022) і Frattini et al. (2022) показують, що торгові системи на базі ML значно зменшують необхідність у традиційній ролі брокера, зокрема у розвинених фінансових системах.

Водночас, Jeong et al. (2024) акцентують увагу на зростаючій ролі міжнародних аналітиків як посередників у глобальному фінансовому середовищі. Вони доводять, що наявність міжнародної аналітичної мережі значно зменшує бар'єри доступу інвесторів до іноземних активів, особливо в країнах із слаборозвиненою інформаційною інфраструктурою. Це підтверджується і дослідженнями Khanna et al. (2005), які вказують на прямий зв'язок між інституційною слабкістю ринку та обмеженим доступом до іноземного капіталу.

Döring et al. (2021) доводять, що довгостроковість транскордонних інвестицій пов'язана з якістю інформаційної інфраструктури. В цьому контексті аналітична функція посередників у країнах, що розвиваються, виступає компенсаторним інструментом. Це положення підтримується Lundholm et al. (2017), які додають, що навіть мовний бар'єр є критичним обмежен-

ням у доступі до інвестиційної інформації, що лише підкреслює важливість локальних аналітиків.

Busenbark et al. (2022) показують, що саме місцеві фінансові аналітики, які мають доступ до локальної інформації і працюють з локальними компаніями, можуть заповнити прогалини, залишені класичними аналітиками, особливо на периферійних ринках, що, в свою чергу, сприятиме поживленню інвестиційного середовища на фондових ринках з відносно низьким рівнем розвитку.

Нарешті, у міждисциплінарному дослідженні Sharkey et al. (2023) розглянуто нові форми посередництва, де брокери та аналітики виступають елементами мережевої екосистеми, що впливає на обсяг та якість транскордонного капіталу.

Також цій тематиці присвячено увагу вітчизняних вчених, хоча і в меншій мірі. Так, наприклад, Гавриш і Федюнін (2020) досліджують роль брокера під час здійснення торгових операцій на біржах, а також особливості взаємодії інших акторів фондового ринку з брокерами в Україні.

Ковалюк і Улич (2024) у своїх працях з'ясовують підходи до формування взаємодії з брокерами акторів фондового ринку в зарубіжних країнах, а Крупка і Пиріг (2023) досліджує роль фінансових посередників на фондовому ринку України.

Хоча проблематика фінансових посередників і їх діяльності на фондовому ринку і є достатньо розкритою, проте в існуючих дослідженнях надто мало уваги приділено впливу сучасних тенденцій фондового ринку на брокерську діяльність та можливостям потенційного розвитку брокерської діяльності в контексті сприяння глобальним інвестиціям.

Методологія дослідження. У цьому дослідженні використано міждисциплінарний підхід, що поєднує елементи економічного аналізу, контент-аналізу, порівняльної статистики та індуктивного узагальнення. Основну увагу було приділено трансформації ролі фондових брокерів у зв'язку з цифровими викликами, розвитком алгоритмічної торгівлі та зростанням попиту на фінансову аналітику в умовах глобалізації інвестиційних потоків.

Аналіз базувався на даних з офіційних джерел, зокрема звітах таких організацій, як SEC, FINRA (США), CIRO (Канада), SFC (Гонконг), ESMA (ЄС) та ін. Дослідження охоплює період з 2018 по 2024 рік. З огляду на брак уніфікованої статистики щодо брокерів та брокерської діяльності у низці країн, дані доповнювались супутніми показниками – динамікою фондового ринку, обсягами торгів,

кількістю зареєстрованих брокерських акаунтів, а також ручним пошуком компаній і фахівців у відкритих реєстрах. Частина аналізу включала контентне опрацювання звітів, профілів компаній і описів функціоналу брокерів у різних регіонах.

Важливе місце у дослідженні посів якісний аналіз аналітичних функцій брокерів.

Особливістю дослідження стало також опрацювання проблеми інформаційної нерівності в країнах, що розвиваються, де брокери часто виступають не лише посередниками, а й єдиними джерелами достовірної інформації для зовнішніх інвесторів. Це підтверджувалося даними наукових джерел, а також порівнянням активності брокерських і аналітичних структур у регіонах із різним рівнем ринкової зрілості.

Серед позитивних моментів варто відзначити доступність великої кількості публічних джерел, а також міжрегіональну охоплюваність. Водночас методика стикалася з низкою труднощів – розрізненістю класифікацій поняття брокерської діяльності у різних країнах, неповнотою офіційної статистики, відсутністю прозорих меж між діяльністю брокерів та аналітиків. Також частину методів довелося адаптувати під специфіку ринку або обмеженість даних. Тим не менше, комплексний підхід дозволив охопити ключові аспекти проблеми та сформулювати обґрунтовані висновки щодо трансформації ролі фондових брокерів у сучасному фінансовому середовищі.

Основні результати дослідження.

Біржові брокери впродовж десятиліть відігравали одну з ключових ролей при здійсненні операцій на фондовому ринку. Хоча їх основною функцією в класичному розумінні було і залишається посередництво при здійсненні операцій на фондовому ринку, в сучасних умовах змін у підходах в господарюванні, веденні бізнесу, в тому числі і міжнародного, глобалізації ринків, а також бурхливого розвитку FinTech, значення брокерів знижується.

Додатковим фактором, який ставить під сумнів роль брокерів у сучасному світі є поява і розвиток алгоритмічної торгівлі та передових методів ринкового аналізу. Алгоритмічна торгівля ґрунтується на моделях машинного навчання, що дозволяють об'єднати низку ключових факторів і швидко проаналізувати їх, незалежно від місцезнаходження компанії, мови, яка вживається в регіоні її юрисдикції, а також очистити висновки від суб'єктивних суджень (Bhuiyan, 2025). На сучасному етапі в алгоритмічній торгівлі використовується значна кількість моделей машинного навчання (MLM), які дозволяють

провести глибинний аналіз даних щодо компаній і регіону в достатній мірі, щоби можна було говорити про можливість заміни ними значної кількості фондових брокерів (табл. 1).

Як видно з табл. 1, такі моделі потенційно є ефективною та досить універсальною заміною класичним брокерам. Зважаючи на те, що вони використовуються на фондовому ринку відносно давно і вплив таких технологій на брокерську діяльність вже може бути простеженим, для визначення перспектив та подальших напрямів розвитку брокерської діяльності доцільно з'ясувати вплив технологій та інших факторів на динаміку зайнятості брокерів на ринку праці, адже саме потреба в послугах формує ринок і впливає на характер самих послуг.

В цьому контексті дослідження зіштовхується з низкою труднощів. Перш за все, це пов'язано з тим, що поняття «фондовий брокер» трактується широко і охоплює комплекс фінансових посередників, діяльність яких регулюється національними органами. Ці категорії можуть включати, зокрема, брокерів-дилерів, інвестиційних консультантів, ліцензовані корпорації та постачальників фінансових послуг, що залежить від особливостей національного законодавства конкретної країни. Другою проблемою є те, що в різних країнах застосовується різний підхід до ведення статистики брокерів чи фірм, які надають брокерські послуги. Так, наприклад, у США два органи ведуть реєстр брокерів і фінансових консультантів у цій сфері – Управління з регулювання фінансової індустрії (FINRA)¹ і Комісія з цінних паперів і бірж США (SEC)², у Японії чітко виокремленої статистики у відкритому доступі немає, хоча за супутніми даними щодо інвестування та активності фондового ринку можна зробити висновки щодо динаміки зростання чи скорочення кількості брокерів, у Гонконзі виокремлюється категорія ліцензованих корпорацій і ліцензованих фізичних осіб, статистику яких веде Комісія з цінних паперів і ф'ючерсів (SFC)³, у Південній Африці відслідковується категорія постачальників фінансових послуг⁴, а в ЄС є певна проблема з визначенням чисельності відповідних ком-

паній і осіб, які займаються брокерською діяльністю у зв'язку з тим, що після Brexit відбулось розділення ринку фінансових послуг. Проте оскільки метою даного дослідження є не саме визначення конкретної динаміки за регіонами і порівняння її, а з'ясування перспектив брокерської діяльності і її значення для міжнародних фондових ринків, а також інвестиційної діяльності, важливою є загальна тенденція до зростання чи скорочення таких фахівців. Тому в ході дослідження брокерськими компаніями і брокерами було прийнято вважати тих акторів фондового ринку, яких визначає за відповідною категорією законодавство конкретної країни. Також у випадках, коли можна було отримати чітку статистику з офіційних джерел чи від офіційних реєстраторів, саме цю інформацію було прийнято за основу, у випадку, якщо таких даних за регіоном отримати з відкритих джерел не було можливо, загальну тенденцію було прослідковано на основі супутніх показників і даних, або ж шляхом безпосереднього ручного вибору фізичних осіб чи компаній, які пропонують брокерські послуги в конкретному регіоні за даними опублікованими в офіційних джерелах країн юрисдикції.

Такий аналіз дозволив дійти висновку про певні тенденції у брокерській діяльності. Перш за все, у країнах з розвиненим фондовими ринками спостерігається тенденція до консолідації – тобто мова йде про скорочення кількості брокерських компаній при стабільному зростанні кількості самих брокерів. Така тенденція, зокрема, притаманна для США, що підтверджують звіти FINRA⁵. Також в країні має місце стабільне зростання кількості інвестиційних радників⁶. Ця тенденція означає зростання попиту на комплексне фінансове планування та потенційний відхід від традиційних комісійних моделей, а також зростаючу потребу у інвесторів у кваліфікованих експертних послугах. В той же час, скорочення чисельності самих компаній зі зростанням чисельності індивідуальних брокерів може бути реакцією бізнесу на зміни в локальному законодавстві та розширення послуг, що надають фірми.

На фондовому ринку Канади ситуація є подібною – хоча зростання чисельності брокерів і відбувається повільніше, ніж у США, тенденція зберігається, також має місце більш стрімка консолідація брокер-

1 FINRA-Registered Representatives. FINRA.org. URL: <https://www.finra.org/media-center/reports-studies/2024-industry-snapshot/representative-data> (дата звернення 30.06.2025).

2 Investment Adviser Statistics. SEC.gov. URL: <https://www.sec.gov/data-research/data-visualizations/investment-adviser-statistics> (дата звернення 30.06.2025).

3 SFC's Q4 2022 Report. Peak Compliance Associates Limited. URL: <https://www.pcacompliance.com/sfcs-q4-2022-report/> (дата звернення 30.06.2025).

4 Statistics. Securities & Futures Commission of Hong Kong. URL: <https://www.sfc.hk/en/Published-resources/Statistics>

5 FINRA.org. URL: <https://www.finra.org> (дата звернення 30.06.2025).

6 Investment Adviser Statistics. SEC.gov. URL: <https://www.sec.gov/data-research/data-visualizations/investment-adviser-statistics> (дата звернення 30.06.2025).

Таблиця 1. Окремі MLM, які позитивно зарекомендували себе впродовж тривалого часу в алгоритмічній торгівлі та опис їх основних характеристик
Table 1. Selected MLMs that have proven themselves positively for a long-term period in algorithmic trading and a description of their main characteristics

Тип моделі / Model Type	Опис / Description
Deep Reinforcement Learning (DRL)	Поєднує евристику Thick Data з DRL для оптимізації часу виконання торгових операцій / Combines Thick Data Heuristics with DRL to optimize trading execution timing
Trading Deep Q-Network (TDN)	Максимізує показник ефективності коефіцієнта Шарпа за допомогою методів DRL / Maximizes the Sharpe ratio performance indicator using DRL techniques
Trend Indicator (TI)	Інтегрує технічний аналіз та метрики на основі нейро-лінгвістичного програмування для прогнозування ринкових тенденцій / Integrates technical analysis and NLP-based metrics to predict market trends
Evolutionary Multi-objective Algorithm Design Engine (EMADE)	Автоматизує створення моделей та оптимізацію гіперпараметрів для торгових стратегій / Automates model creation and hyperparameter optimization for trading strategies
LSTM Neural Networks	Прогнозує біржові тренди, інтегруючи технічні індикатори з категорій випередження, відставання та волатильності / Predicts stock trends by integrating technical indicators from leading, lagging, and volatility categories.
Genetic Algorithm (GA)	Оптимізує торгові стратегії на основі спрямованих змін для прогнозування розворотів трендів / Optimizes directional change-based trading strategies to predict trend reversals
Twin-Delayed DDPG (TD3)	Використовує простір безперервної дії для оптимізації торгових стратегій на фондових і криптовалютних ринках / Uses continuous action space to optimize trading strategies in stock and cryptocurrency markets
Multi-objective Evolutionary Algorithms (MOEAs)	Працює над створенням глобальних фронтів Парето для торгових систем / Collaborates to construct global Pareto fronts for trading systems
Directional Movement Index based Machine Learning (DMI-ML)	Прогнозує біржові торгові сигнали з вищою точністю, ніж традиційні стратегії DMI / Predicts stock trading signals with higher accuracy than traditional DMI strategies
Recurrent Neural Networks (RNN) and Long Short-Term Memory (LSTM)	Пропонує нові способи прогнозування тенденцій фондових опціонів та оптимізації інвестиційних рішень / Provides novel ways of predicting stock option trends and optimizing investment decisions
Support Vector Regression (SVR), K-nearest Neighbor (Knn), Decision trees (DTs), Random Forest, Artificial Neural Networks (MLPs), Deep learning	Прогнозує майбутні ціни закриття для компаній та індексу S&P500, використовуючи історичні дані та нові змінні / Predicts future closing prices for S&P500 companies and index using historical data and new variables
Evolutionary Genetic Algorithm	Створює прибуткові технічні торгові правила, використовуючи минулі ціни, з кращою продуктивністю, ніж суворі алгоритми машинного навчання, орієнтовані на мінімізацію збитків / Builds profitable technical trading rules using past prices, with better performance than strict loss-minimization-focused machine learning algorithms

Джерело: сформовано автором на основі даних (Adegboye et al., 2022; Cao et al., 2022; Frattini et al., 2022; Mahfooz et al., 2022; Majidi et al., 2022; Medarhri et al., 2022; Roy et al., 2022; Saud & Shakya, 2022; Sazu, 2022; Soltero et al., 2022; Stern, 2022; Tirumala et al., 2022)

Source: compiled by the author according to the data of (Adegboye et al., 2022; Cao et al., 2022; Frattini et al., 2022; Mahfooz et al., 2022; Majidi et al., 2022; Medarhri et al., 2022; Roy et al., 2022; Saud & Shakya, 2022; Sazu, 2022; Soltero et al., 2022; Stern, 2022; Tirumala et al., 2022)

ських фірм, про що свідчать дані Асоціації інвестиційної галузі Канади, яка сала частиною Канадської організації з регулювання інвестицій (CIRI)¹.

Дійти чітких висновків щодо тенденцій

на ринку ЄС доволі складно через труднощі в підрахунку, пов'язані з Brexit, а також у зв'язку з тим, що Європейське управління з цінних паперів та ринків (ESMA) надає широкий спектр інформації про фінансові та фондові ринки, зокрема, про торгові майданчики, проте не надає агрегованих річних підрахунків по ЄС, також за період 2019-2022 рр. відбулось суттєве скорочення

¹ IIAC securities industry & capital markets chartbook. IIAC. URL: <https://iiac.ca/wp-content/uploads/IIAC-Securities-Industry-Capital-Markets-Chartbook.pdf> (дата звернення 30.06.2025).

у кількості і типах оприлюднюваної інформації¹. Суперечливими є оприлюднювані дані і з огляду на те, що Brexit мав глибокий вплив на фрагментацію ринку, що призвело до нестабільності у відповідному середовищі і складності у веденні аналітики, адже брокерські та інвестиційні фірми зі Сполученого Королівства складали близько однієї п'ятої від всіх таких фірм у ЄС². Подібною є ситуація і в самому Сполученому Королівстві, оскільки дані, що збирались регуляторами, втратили актуальність через низку причин, зокрема і Brexit, саме тому національний регулятор (FCA) на початку 2025 р. прийняв рішення про необхідність уточнення Реєстру фінансових послуг³.

Азійський ринок, в той же час, демонструє стабільне зростання чисельності брокерських фірм і брокерів. Так, за даними Комісії з цінних паперів та ф'ючерсів (SFC) Гонконгу, їх частка неухильно зростає з 2018 року⁴, також зростання спостерігається і в Японії. Хоча чітких даних щодо кількості брокерів в країні у вільному доступі немає, проте аналіз опосередкованих показників фондового ринку дозволяють зробити відповідний висновок⁵. Фондові ринки з низькою активністю природно демонструють меншу динаміку в цьому контексті, проте тенденція у більшості регіонів також тяжіє до зростання.

Ці дані дозволяють висунути гіпотезу про те, що роль фондових брокерів, незважаючи на розвиток технологій та поступові зміни на ринку фінансових послуг, залишиться значною і має стимулюючий вплив на обсяги як внутрішніх, так і зовнішніх інвестицій за умови їх розвитку і виходу за межі класичної діяльності.

На користь цієї гіпотези свідчить не лише збільшення чисельності брокерів, але і низка інших факторів.

Перш за все, поява алгоритмічної торгівлі стимулює перехід від класичної діяльності брокерів до більш глибокої аналітичної, замінюючи рутинні завдання більш точними і швидкими алгоритмами (Roy et al., 2022). В той же час відзначається зростаюча потреба у послугах аналітиків. Так, згідно з дослідженнями Jeong et al. (2024), кількість міжнародних фінансових аналітиків зросла в 2000х роках, зокрема в 1987 р. у двох провідних країнах працювало 34 міжнародних аналітика, а в 2001 р. вже 2800 міжнародних аналітиків працювало в 47 провідних країнах, 9 з яких мали понад 100 міжнародних аналітиків кожна (Jeong et al., 2024). Такі дані свідчать про значну зростаючу потребу в фондовій аналітиці.

Таким чином, діяльність брокерів, які поєднують класичні брокерські послуги з аналітичною діяльністю дозволить не лише вирішити попит на послуги з фінансової аналітики на фондовому ринку, але і пом'якшити і ще одну проблему, а саме так звану «упередженість інвесторів» – процес, коли інвестори починають надавати перевагу вітчизняним активам перед іноземними (Ahearne et al., 2004). Для низки країн, особливо тих, в яких рівень оподаткування, а також регуляторні умови, які впливають на доходність операцій, є не надто привабливими, ця тенденція може набутися з часом негативного характеру (Engels, 2023; Hütther, 2020). Така ситуація є негативною і з огляду на те, що основні грошові вливаннями в економіку країн надходять зазвичай із зовнішнього середовища. При цьому фінансові аналітики відзначають, що серед однієї з основних причин такого явища є те, що іноземні інвестори нерідко зіштовхуються з інформаційною проблемою при інвестуванні за кордон порівняно з внутрішнім інвестуванням (Baik et al., 2013; Döring et al., 2021). Цю проблему часто вирішують посередники і найбільш ефективною є їх аналітична діяльність, про що свідчать численні емпіричні дані, адже вона впливає не тільки на інвестиційні рішення акціонерів (Barber et al., 2001), але й на ключові стратегічні рішення компаній (Busenbark et al., 2022). Це дозволяє також зробити припущення про те, що діяльність аналітиків фондового ринку відіграє важливу роль у сприянні транскордонним інвестиціям у акції, зокрема і через зменшення інформаційних недоліків іноземних інвесторів.

Дослідження Jeong et al. (2024) лише підтверджують цю думку, а також доповнюють її дослідженнями щодо впливу міжнародних аналітиків на обсяги інозем-

1 ESMA publishes first overview of the size and structure of EU securities markets. ESMA. <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-publishes-first-overview-size-and-structure-eu-securities-markets> (дата звернення 30.06.2025).

2 Databases and Registers. European Securities and Markets Authority. URL: <https://www.esma.europa.eu/publications-and-data/databases-and-registers> (дата звернення 30.06.2025).

3 Startup Hackford launches FCA register search platform. Professional Adviser. URL: <https://www.professionaladviser.com/news/4515367/startup-hackford-launches-fca-register-search-platform> (дата звернення 30.06.2025).

4 SFC. URL: <https://www.sfc.hk/-/media/EN/files/SOM/MarketStatistics/c01x.xlsx?rev=78f4cf2c0d2d410bbe695519c95e2d35&hash=7326B7D0F0FF9827177AA5A70FB1D102> (дата звернення 30.06.2025).

5 Annual Report 2023/2024. FSA. URL: <https://www.fsa.go.jp/sesc/english/reports/re2023.pdf> (дата звернення 30.06.2025).

них інвестицій, які, в свою чергу, свідчать на користь гіпотези про те, що міжнародна спільнота фінансових аналітиків має безпосередній вплив на приплив прямих іноземних інвестицій. Тобто, коли кількість таких аналітиків чи відповідних інституцій є значною, а також коли вони допомагають подолати не лише інформаційні, але й мовні бар'єри, пом'якшуючи проблему обміну інформацією між закордонним інвестором і локальною компанією, рівень зацікавленості іноземних інвесторів в локальних компаніях зростає (Jeong et al., 2024).

Проте, незважаючи на переваги саме фінансових аналітиків, в їх діяльності є певні суттєві недоліки, які можуть мати глобальні наслідки. Так, дослідження показують, що аналітики при формуванні своїх оцінок схильні бути надмірно оптимістичними та упередженими при складанні прогнозів і рекомендацій, а також часто покладаються на оцінки інших аналітиків і будують власні висновки на їх основі. Також дослідження показують, що основна цінність роботи аналітиків полягає в якісних характеристиках аналітичних звітів, таких як детальна контекстуальна інформація та тон, а не в кількісних показниках (Twedt & Rees, 2012), а деякі дослідження підкреслюють соціальні відносини аналітиків з керівництвом компаній та інвесторами як ключове джерело їхнього впливу (Brown et al., 2015). Іншою загрозою в роботі саме фінансових аналітиків є те, що згідно з дослідженнями, втрата компанією аналітика призводить до неминучого падіння її акції на 1,05 % протягом двомісячного періоду порівняно з цінами акцій подібних компаній, які не втрачають аналітика (Derrien & Kecskés, 2013). Саме тому генеральні директори та керівники вважають аналітиків одними з найважливіших учасників ринку капіталу (Busenbark et al, 2022). Численні дослідження продемонстрували увагу топ-менеджерів до аналітиків у процесі прийняття рішень, підтвердивши вплив аналітиків на прийняття стратегічних рішень щодо інвестування (Busenbark et al, 2022). Тобто, як випливає з вищенаведеного, фінансові аналітики є важливою складовою фондового ринку, проте їх діяльність, разом з тим, може принести певні ризики для інвесторів і компаній. Зважаючи на те, що фондові брокери, як зазначалось раніше, дедалі більше відходять від класичних рутинних завдань, мають можливість до аналітичної діяльності і, при цьому, у значній мірі володіють ситуацією на локальному і міжнародному ринках, розширення наданих ними послуг в бік більш глибоких

аналітичних є не лише логічною трансформацією, що відповідає вимогам сьогодення, але і може допомогти інвесторам та фірмам уникнути певних проблем.

Це підтверджується і тим фактом, що брокери краще обізнані з локальними компаніями і ринками, ніж класичні фінансові аналітики, саме тому вони можуть доповнити існуючі прогалини у інформації та аналізі, особливо в умовах, коли інвестори страждають від ринкової невизначеності. І саме ця проблема є критичною для іноземних інвесторів на ринку капіталу країни, в яку планується здійснити інвестицію (Baik et al., 2013; Döring et al., 2021). Дослідження підкреслюють те, що в цьому контексті найбільш значущими є розуміння географічних, інституційних та культурних відмінностей між країною походження та країною перебування інвестиційного капіталу. Фінансові аналітики, працюючи в глобальних фірмах, також не завжди можуть повною мірою врахувати вплив цих особливостей на транскордонні інвестиції. В той же час брокери з їх більш глибокими знаннями локальних ринків, можуть доповнити ці прогалини і надати необхідний для прийняття рішення матеріал чи більш достовірний і глибокий аналітичний звіт. Дослідження Bell et al. (2012), які доводять, що при рівних затратах на отримання інформації інвестор між двома компаніями зазвичай обирає компанію, яка є йому більш знайомою, адже за інших рівних умов іноземні інвестори перебувають у невигідному інформаційному становищі порівняно з місцевими інвесторами на ринку капіталу країни перебування, свідчать на користь такого припущення. Аналітична діяльність брокерів дозволить вирівняти цю інформаційну нерівність. За таких умов інвестор оцінюватиме привабливість інвестиції вже з огляду на інші параметри, а отже локальні компанії, які б потенційно отримали мало уваги з боку інвестора через інформаційну обмеженість як про саму компанію, так і про регіон її перебування, розглядатимуться на рівні з іншими. Це, в свою чергу, сприятиме залученню інвестицій до тих компаній чи регіонів, які раніше залишались поза увагою транскордонного капіталу. Тобто, якщо брокери будуть надавати додаткову аналітичну інформацію про локальні компанії, кількісно і якісно збільшивши тим самим міжнародну мережу фінансових аналітиків, більше кількість аналітичних звітів про локальні маловідомі компанії буде підготовано і поширено серед глобальних інвесторів як через офіційні, так і неформальні джерела комунікації.

Така діяльність може спонукати місцеві компанії до більш своєчасного та прозорого розкриття інформації (Lang et al., 2004). Це також призведе до зростання обсягів міжнародних інвестицій. Особливо відчутним буде позитивний ефект від такого рішення у більш депресивних регіонах, а також у випадку малих громад чи їх утворень, адже природно в такій місцевості кількість аналітиків є вкрай малою, інформація про компанії з таких регіонів або не надходить взагалі, або є часто недостовірною, до того ж сприймається аналітиками з упередженістю. Отже, такі регіони ще більше страждають від нестачі інвестиційного капіталу у зв'язку з інформаційним вакуумом.

В цьому контексті також важливе значення має дослідження Khanna T. et al. (2025), за результатами якого було виявлено, що в країнах, що розвиваються, активність на фондовому ринку, а отже і частка спрямованого до цих країн транснаціонального інвестиційного капіталу, є суттєво нижчою через відчутні інституційні прогалини в цих країнах, адже відсутність чи слабкість, незгодженість регуляторних механізмів, а також фактично відсутність спеціалізованих посередників робить виконання контрактів складним і ризиковим. Такі проблеми на фондовому ринку країн, що розвиваються, з великою вірогідністю стають причиною відсутності необхідної для інвесторів інформації, що суттєво зменшує їх привабливість для інвестування, а також значно збільшує затрати на отримання інформації, підвищує ризик отримання неповної, упередженої чи недостовірної інформації, а отже – похибок у аналітиці. Також необхідно зауважити, що упередженість іноземних інвесторів до таких регіонів часто продиктована незнанням і нерозумінням ситуації на місцевому ринку (Bell et al., 2012). У зв'язку з цим можна припустити, що у випадку країн, що розвиваються, роль фінансових аналітиків і брокерів, що здійснюють аналітичну діяльність, буде визначальною, оскільки інформація, отримана від них потенційно буде єдиною, а отже і впливовою, для іноземного інвестора при прийнятті рішень про інвестування. Приймаючи до уваги той факт, що в таких регіонах кількість фінансових аналітиків є природно незначною, роль локальних фондових брокерів, які здійснюють аналітичну діяльність, набуває особливого значення. Посилити їх позитивний вплив може і поступова консолідація фірм, що надають відповідні послуги, адже дослідження вказують на те, що сильна присутність міжнародних аналітиків з провідних міжнародних фінансових установ для багатьох

закордонних інвесторів слугує сигналом про надійність місцевих компаній, особливо тих, які б за інших умов не мали шансу на привернення їх уваги (Jeong et al., 2024). Проте в цьому випадку важливо дотримуватись розмежування повноважень аналітиків та місцевих брокерів, що здійснюють аналітичну діяльність, а також не допускати монополізації ринку, адже це, зокрема, призведе і до монополізації інвестиційних потоків, поставить значну частку компаній в залежність від фінансових компаній-монополістів у регіоні, а також призведе до викривлень в аналітичній звітності.

В той же час у випадку регіонів з розвинутими фондовими ринками значення фінансових аналітиків та брокерів, які здійснюють аналітичну діяльність, буде менш важливою через значний обсяг інформації. Крім того, такі країни мають розвинені інституційні системи, які, зокрема, підтримують транскордонні торги, забезпечують полегшення оцінки ризиків, допомагають з аналізом міжнародних відмінностей у законодавстві, підходах до ведення господарювання і бухгалтерського обліку.

Більшість досліджень, що стосуються цієї проблематики, зосереджуються на тому, що фінансові аналітики відіграють ключову роль в процесі забезпечення доступу інвестора до інформації і роль фондових брокерів при цьому не розглядається. Саме це є однією з найбільших прогалин у дослідженнях. Як уже зазначалось, для регіонів з розвиненим фондовим ринком роль аналітиків буде менш вираженою, найбільш значущою вона є у випадках обмеженості інформації. Дослідження показали, що однією із проблем, з якими зіштовхуються як інвестори, так і аналітики в контексті інформації, є мовний бар'єр (Jeong et al., 2024). В цьому контексті роль місцевих фондових брокерів, що займаються аналітичною діяльністю, буде значно вищою і більш значущою, ніж роль власне фінансових аналітиків. Вони не матимуть мовного бар'єру, а отже зможуть забезпечити підготовку всієї необхідної інвестору інформації, тобто, потенційно інвестор отримає прямий доступ до інформації, що надається місцевими компаніями, та іншої необхідної інформації, якої раніше не вистачало (Lundholm et al., 2017). В таких умовах роль фінансових аналітиків навпаки знизиться. Фондові брокери в цьому контексті відіграють ще одну важливу функцію – працюючи безпосередньо з місцевими компаніями, вони можуть оперативно отримати інформацію, якої не вистачає інвестору, а також інтерпретувати її за допомогою усних або

письмових, а також офіційних або неофіційних комунікацій. Це одним важливим аргументом на користь цього твердження є те, що ані міжнародні інвестори, ані аналітики не мають ні доступу, ні досвіду роботи з відповідними локальними елітами, які володіють важливою місцевою приватною інформацією про ринкові та інвестиційні ризики в країні їх знаходження. В той же час місцеві фондові брокери можуть заповнити цю прогалину.

Це не єдині важливі функції, які відіграють в контексті розвитку фондового ринку та сприянні глобальним інвестиціям фінансові посередники та аналітики. З огляду на обмеженість обсягів цього дослідження, нами було зосереджено увагу саме на тих із них, які не були детально досліджені науковцями, або які не знайшли відображення в інших дослідженнях, зокрема комплексному дослідженні Sharkey et al. (2023). Результати цього дослідження дозволили продемонструвати роль фондових брокерів, що займаються фінансовою аналітикою, у розвитку фондового ринку, а також у залученні глобальних інвестицій в країні їх перебування, зменшенні затрат часу та коштів з боку інвесторів на отримання інформації, а також підвищенні її достовірності. Проте це не єдина сфера, в якій роль фондових брокерів у сучасному фінансовому світі зростає і, водночас, де виникає потреба у зміні підходів до їх діяльності.

Як вже зазначалось раніше, дедалі більшого значення на фондовому ринку набуває алгоритмічна торгівля, заміщуючи частину рутинних завдань фондових брокерів. З одного боку, це допомагає брокерам заощадити час на аналітичну діяльність, робити їх висновки більш обґрунтованими. Разом з тим, біржові брокери перетворилися з простих посередників на стратегічних радників, які використовують передові аналітичні інструменти для надання рекомендацій інвесторам. Інтеграція машинного навчання та штучного інтелекту у фінансові ринки надала біржовим брокерам можливість аналізувати великі обсяги даних, виявляти закономірності та прогнозувати ринкові тенденції з більшою точністю. Наприклад, використання евристики Thick Data у поєднанні з глибоким спеціалізованим навчанням дозволило торговим ботам навчитися оптимальним торговим стратегіям, зменшивши залежність від однієї лише людської інтуїції Roy et al. (2022). Проте, разом із тим, це призвело до того, що біржові брокери повинні підвищувати свою компетенцію і виходити за межі класичної ді-

яльності. Крім користування результатами, отриманими від автоматизованих систем, вони повинні оволодіти навичками роботи з такими системами, оцінки їх результатів та виявлення вразливостей. Перш за все, основною проблемою при роботі з електронними системами є те, що наразі у більшості країн немає чітких стандартів щодо роботи і використання електронних систем (Demary & Schaefer, 2023). Це накладає на брокерів, які працюють на різних ринках, або з глобальними інвесторами, свій відбиток, а саме – в сучасних умовах виникає необхідність в знаннях особливостей різних регіонів і їх правил щодо використання електронних систем та інформації, яка може бути оприлюдненою, підходах до обробки інформації, особливостях її подання та збору. Такі навички не лише дозволять уникнути в подальшому неточностей чи прогалин в роботі, але і допоможуть знизити рівень інформаційного вакууму через підвищення якості і доступності інформації для інвесторів.

Другим важливим елементом, який повинен стати частиною підготовки чи підвищення кваліфікації фондового брокера, є навчання принципам цифрової безпеки, адже саме серед цифрових сервісів та мереж фінансової сфери ризик кіберзлочинів є одним з найвищих (Demary & Schaefer, 2023), а рівень захисту і навичок персоналу в цій сфері є на досить низькому рівні¹.

Зважаючи на те, що фондові брокери працюють з вразливою інформацією, а також мають численні контакти як з локальними компаніями, так і з фінансовими аналітиками і інвесторами, підвищення рівня цифрового захисту і навичок з цифрової безпеки таких фахівців набуває виняткового значення, адже це допоможе не лише захистити безпосередньо компанію чи інвестора від втрат, як фінансових, так і репутаційних, але і уникнути ризику третіх сторін², який на сучасному етапі є одним з найбільш загрозливих для компаній такого типу.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що роль фондових брокерів на сучасному етапі трансформується у зв'язку зі змінами, що відбуваються на глобальних фінансових ринках. Незважаючи на поширену думку про поступове витіс-

1 Global Cybersecurity Outlook 2024. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-cybersecurity-outlook-2024/> (дата звернення 30.06.2025).

2 Global Cybersecurity Outlook 2024. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/publications/global-cybersecurity-outlook-2024/> (дата звернення 30.06.2025).

нення брокерів через засоби алгоритмічної торгівлі, результати досліджень свідчать про збереження високої значущості їхньої діяльності, особливо в аналітичному та консультаційному вимірах, а також в контексті сприяння залученню транснаціональних інвестицій. Зростання кількості брокерів у провідних фінансових юрисдикціях, попри консолідацію брокерських фірм, свідчить про адаптивність і гнучкість цієї професійної спільноти до нових умов.

Встановлено, що сучасні брокери дедалі більше переходять від функцій суто посередницького характеру до глибшої аналітичної діяльності, що зумовлено як попитом з боку інвесторів, так і викликами, пов'язаними з ускладненням структури фондового ринку. Такий перехід дозволяє брокерам не лише залишатися конкурентоспроможними, але й сприяти зменшенню інформаційної асиметрії, особливо у випадках транскордонного інвестування, коли мовний бар'єр, відмінності у звітності, регуляторному середовищі та культурному контексті можуть перешкоджати ефективному ухваленню рішень.

Значну увагу в дослідженні було приділено країнам з менш розвиненими ринками капіталу, на яких фінансова аналітична звітність є обмеженою. Саме в таких умовах аналітична діяльність брокерів має особливу вагу, оскільки вони здатні компенсувати інституційні та інформаційні прогалини, сприяючи тим самим підвищенню інвестиційної привабливості локальних компаній і регіонів. Такі брокери фактично стають мостом між міжнародним капіталом і локальним бізнесом. Також підтверджено, що наявність розгалуженої мережі брокерів, які володіють знанням локальних умов і здатні надавати якісну аналітичну підтримку без мовних бар'єрів, може стати критичним чинником для активізації між-

народних інвестицій. Це особливо актуально в умовах зростання конкуренції між країнами за інвестиційні ресурси.

Водночас результати дослідження засвідчили і низку ризиків, пов'язаних із новими функціями брокерів. Зокрема, використання аналітичних даних потребує високих стандартів достовірності, об'єктивності та цифрової безпеки. У зв'язку з цим було виявлено необхідність підвищення кваліфікації брокерів з урахуванням вищезазначених факторів.

Проведене дослідження також окреслило важливість посилення цифрової грамотності та безпекових навичок серед брокерів. У час, коли фінансові дані є високочутливими, а ризики кіберзлочинності в індустрії залишаються високими, підвищення компетентності в сфері захисту інформації стає не менш важливим, ніж знання ринку чи аналітичні навички.

Перспективи подальших наукових розвідок у цій сфері є багатовекторними. Зокрема, доцільним є поглиблене дослідження ролі брокерів у сфері транскордонного інвестування, оскільки саме вони можуть виступати ключовими посередниками у просуванні таких практик серед локальних компаній. Також перспективним напрямом є вивчення впливу аналітичної діяльності брокерів на поведінкові аспекти інвесторів та розробка інституційних моделей, які дозволили б ефективно поєднувати аналітичну, технологічну та посередницьку функції в межах брокерських структур.

Загалом результати дослідження свідчать, що про те, що брокери, які здатні адаптуватися до нових умов, не лише зберігають свою релевантність, а й мають потенціал відігравати дедалі важливішу роль у поживленні фондового ринку та обігу транснаціонального інвестиційного капіталу.

Список використаної літератури

1. Bhuiyan MD S. M. et al. Deep learning for algorithmic trading: A systematic review of predictive models and optimization strategies. *Array*. 2025. Vol. 26, 100390. doi.org/10.1016/j.array.2025.100390
2. Roy G., Fiadhi J., Mohammed S. Multi-Timeframe Algorithmic Trading Bots Using Thick Data Heuristics with Deep Reinforcement Learning. *Artificial Intelligence Evolution*. 2022. Vol. 3, Issue 2. Pp. 107–159. doi.org/10.37256/aie.3220221722
3. Adegboye A., Kampouridis M., Otero F. E. B. Algorithmic trading with directional changes. *Artificial Intelligence Review*. 2022. Vol. 56, Issue 6. Pp. 5619–5644. doi.org/10.1007/s10462-022-10307-0
4. Frattini A., Bianchini I., Garzonio A., Mercuri L. Financial Technical Indicator and Algorithmic Trading Strategy Based on Machine Learning and Alternative Data. *Risks*. 2022. Vol. 10, Issue 12, 225. doi.org/10.3390/risks10120225

References

1. Bhuiyan, MD S. M. et al. (2025). Deep learning for algorithmic trading: A systematic review of predictive models and optimization strategies. *Array*, 26, 100390. doi.org/10.1016/j.array.2025.100390
2. Roy, G., Fiadhi, J., & Mohammed, S. (2022). Multi-Timeframe Algorithmic Trading Bots Using Thick Data Heuristics with Deep Reinforcement Learning. *Artificial Intelligence Evolution*, 3(2), 107–159. doi.org/10.37256/aie.3220221722
3. Adegboye, A., Kampouridis, M., & Otero, F. E. B. (2022). Algorithmic trading with directional changes. *Artificial Intelligence Review*, 56(6), 5619–5644. doi.org/10.1007/s10462-022-10307-0
4. Frattini, A., Bianchini, I., Garzonio, A., & Mercuri, L. (2022). Financial Technical Indicator and Algorithmic Trading Strategy Based on Machine Learning and Alternative Data. *Risks*, 10(12), 225. doi.org/10.3390/risks10120225

5. Jeong Y.-C., Yu J., Ryu W. Connecting Cross-Border Market Participants: The Intermediary Role of International Analysts in Global Capital Markets. *Journal of Management Studies*. 2024. Vol. 61, Is. 6. Pp. 2535-2569. doi.org/10.1111/joms.12988
6. Khanna T., Palepu K. G., Sinha J. Strategies that fit emerging markets. *Harvard Business Review*. 2005. Vol. 83. Pp. 63-76.
7. Döring S. et al. Institutional investment horizons and firm valuation around the world. *Journal of International Business Studies*. 2021. Vol. 52. Pp. 212-244. doi.org/10.1057/s41267-020-00351-9
8. Lundholm R., Rahman N., Rogo R. The foreign investor bias and its linguistic origins. *Management Science*. 2017. Vol. 64. Pp. 4433-4450. doi.org/10.1287/mnsc.2017.2812
9. Busenbark J. R., Semadeni M., Arrfelt M., Withers M. C. Corporate-level influences on internal capital allocation: the role of financial analyst performance projections. *Strategic Management Journal*. 2022. Vol. 43. Pp. 180-209. doi.org/10.1002/smj.3331
10. Sharkey A., Kovács B., Hsu G. Expert critics, rankings, and review aggregators: the changing nature of intermediation and the rise of markets with multiple intermediaries. *Academy of Management Annals*. 2023. Vol. 17. Pp. 1-36. doi.org/10.5465/annals.2021.0025
11. Гавриш О.М., Федюлін С.А. Роль брокера під час здійснення торговельних операцій на біржі. *Науковий економічний журнал «Інтелект XXI»*. 2020. №2. С. 50-54. /doi.org/10.32782/2415-8801/2020-2.9
12. Ковалюк А.О., Улич О.М. Зарубіжний досвід функціонування фондових ринків та їх вплив на економіку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. №5-6 (318-319). С. 58-68. doi.org/10.32680/2409-9260-2024-5-6-318-319-58-68
13. Крупка А., Пиріг Г. Фондові біржі у розвитку фінансового сектору країни: теоретико-прикладні аспекти. *Economic Analysis*. 2023. Vol. 33, No. 4. Pp. 156-163. doi.org/10.35774/econa2023.04.156
14. Cao Z. et al. Optimizing Stock Option Forecasting with the Assembly of Machine Learning Models and Improved Trading Strategies. *arXiv.Org*. 2022. abs/2211.15912. doi.org/10.48550/arXiv.2211.15912
15. Mahfooz S. Z., Ali I., Khan M. N. Improving Stock Trend Prediction using LSTM Neural Network Trained on a Complex Trading Strategy. *International Journal For Science Technology And Engineering*. 2022. Vol. 10, Issue 7. Pp. 4361-4371. doi.org/10.22214/ijraset.2022.45961
16. Majidi N., Shamsi M., Marvasti F. Algorithmic Trading Using Continuous Action Space Deep Reinforcement Learning. *Social Science Research Network*. 2022. abs/2210.03469. doi.org/10.48550/arXiv.2210.03469
17. Medarhri I. et al. Predicting Stock Market Price Movement using Machine Learning Techniques. 2022 8th International Conference on Optimization and Applications (ICOA), Genoa, Italy. 2022 (pp. 1–5). doi.org/10.1109/ICOA55659.2022.9934252
18. Saud A.S., Shakya S. Directional movement index based machine learning strategy for predicting stock trading signals. *International Journal of Electrical and Computer Engineering*. 2022. Vol. 12, Issue 4. Article 4185. doi.org/10.11591/ijece.v12i4.pp4185-4194
19. Sazu M. H. How Machine Learning Can Drive High Frequency Algorithmic Trading for Technology Stocks. *International Journal of Data Science and Advanced Analytics*. 2022. Vol. 4, Issue 4. Pp. 84-93. doi.org/10.69511/ijdsaa.v4i4.97
5. Jeong, Y.-C., Yu, J., and Ryu, W. (2024). Connecting Cross-Border Market Participants: The Intermediary Role of International Analysts in Global Capital Markets. *Journal of Management Studies*, 61(6), 2535-2569. doi.org/10.1111/joms.12988
6. Khanna, T., Palepu, K. G., & Sinha, J. (2025). Strategies that fit emerging markets. *Harvard Business Review*, 83, 63-76.
7. Döring, S. et al. (2021). Institutional investment horizons and firm valuation around the world. *Journal of International Business Studies*, 52, 212-244. doi: 10.1057/s41267-020-00351-9
8. Lundholm, R., Rahman, N., & Rogo, R. (2017). The foreign investor bias and its linguistic origins. *Management Science*, 64, 4433-4450. doi.org/10.1287/mnsc.2017.2812
9. Busenbark, J. R., Semadeni, M., Arrfelt, M., & Withers, M. C. (2022). Corporate-level influences on internal capital allocation: the role of financial analyst performance projections. *Strategic Management Journal*, 43, 180-209. doi.org/10.1002/smj.3331
10. Sharkey, A., Kovács, B., & Hsu, G. (2023). Expert critics, rankings, and review aggregators: the changing nature of intermediation and the rise of markets with multiple intermediaries. *Academy of Management Annals*, 17, 1-36. doi.org/10.5465/annals.2021.0025
11. Havrysh, O. M., & Fadiulin, S. A. (2020). The role of a broker in trading on the stock exchange. *Scientific economic journal "Intellect XXI"*, 2, 50-54. doi.org/10.32782/2415-8801/2020-2.9 (in Ukrainian)
12. Kovalyuk, A. O., & Ulych, O. M. (2024). Foreign experience of stock markets functioning and their impact on the economy. *Scientific Bulletin of Odesa National Economic University*, 5-6 (318-319), 58-68. doi.org/10.32680/2409-9260-2024-5-6-318-319-58-68 (in Ukrainian)
13. Krupka, A., & Pyrih, H. (2023). Stock exchanges in the development of the country's financial sector: theoretical and applied aspects. *Economic Analysis*, 33(4), 156-163. doi.org/10.35774/econa2023.04.156 (in Ukrainian)
14. Cao, Z. et al. (2022). Optimizing Stock Option Forecasting with the Assembly of Machine Learning Models and Improved Trading Strategies. *arXiv.Org*, abs/2211.15912. doi.org/10.48550/arXiv.2211.15912
15. Mahfooz, S. Z., Ali, I., & Khan, M. N. (2022). Improving Stock Trend Prediction using LSTM Neural Network Trained on a Complex Trading Strategy. *International Journal For Science Technology And Engineering*, 10(7), 4361-4371. doi.org/10.22214/ijraset.2022.45961
16. Majidi, N., Shamsi, M., & Marvasti, F. (2022). Algorithmic Trading Using Continuous Action Space Deep Reinforcement Learning. *Social Science Research Network*, abs/2210.03469. doi.org/10.48550/arXiv.2210.03469
17. Medarhri, I. et al. (2022). Predicting Stock Market Price Movement using Machine Learning Techniques. 2022 8th International Conference on Optimization and Applications (ICOA), Genoa, Italy (pp. 1–5). doi.org/10.1109/ICOA55659.2022.9934252
18. Saud, A. S., & Shakyam, S. (2022) Directional movement index based machine learning strategy for predicting stock trading signals. *International Journal of Electrical and Computer Engineering*, 12(4), 4185. doi.org/10.11591/ijece.v12i4.pp4185-4194
19. Sazu, M. H. (2022). How Machine Learning Can Drive High Frequency Algorithmic Trading for Technology Stocks. *International Journal of Data Science and Advanced Analytics*, 4 (4), 84-93. doi.org/10.69511/ijdsaa.v4i4.97

20. Soltero F. J., Fern'andez-Blanco P., Hidalgo J. I. Collaborative Multiobjective Evolutionary Algorithms in search of better Pareto Fronts. An application to trading systems. arXiv.Org. 2022. abs/2211.02451. doi.org/10.48550/arXiv.2211.02451
21. Stern E. J. Machine Learning and the Stock Market. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*. 2022. Vol. 58, Issue 4. Pp.1431-1472. doi.org/10.1017/s0022109022001120
22. Tirumala A. et al. Designing a novel and high performance algorithmic trading model using evolutionary AutoML and technical analysis. *Proceedings of the Genetic and Evolutionary Computation Conference Companion*. 2022. Pp. 312-315. doi.org/10.1145/3520304.3529038
23. Ahearne A. G., Grier W. L., Warnock F. E. Information costs and home bias: an analysis of US holdings of foreign equities. *Journal of International Economics*. 2004. Vol. 62. Pp. 313–336.
24. Engels B. Künstliche Intelligenz in der deutschen Wirtschaft: Ohne Digitalisierung und Daten geht nichts. *Wirtschaftsdienst*. 2023, Jahrgang 103. Heft 8. S. 525-529. doi.org/10.2478/wd-2023-0151
25. Hüther M. Potenziale und Umsetzung der Digitalisierung auf Unternehmensebene. *Wirtschaftsdienst*. 2020, Jahrgang 100. Heft 13. S. 12-19. doi.org/10.1007/s10273-020-2610-x
26. Baik B., Kang J.-K., Kim J.-M., Lee J. The liability of foreignness in international equity investments: evidence from the US stock market. *Journal of International Business Studies*. 2013. Vol. 44. Pp. 391-411. doi.org/10.1057/jibs.2013.13
27. Barber B., Lehavy R., McNichols M., Trueman B. Can investors profit from the prophets? Security analyst recommendations and stock returns. *Journal of Finance*. 2001. Vol. 56. Pp. 531-563.
28. Twedt B., Rees L. Reading between the lines: an empirical examination of qualitative attributes of financial analysts' reports. *Journal of Accounting and Public Policy*. 2012. Vol. 31. Pp. 1-21. doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2011.10.010
29. Brown L. D., Call A. C., Clement M. B., Sharp N. Y. Inside the "black box" of sell-side financial analysts. *Journal of Accounting Research*. 2015. Vol. 53. Pp. 1-47. doi.org/10.1111/1475-679X.12067
30. Derrien F., Kecskés A. The real effects of financial shocks: evidence from exogenous changes in analyst coverage. *Journal of Finance*. 2013. Vol. 68. Pp. 1407-1440. doi.org/10.1111/jofi.12042
31. Bell R. G., Filatotchev I., Rasheed A. A. The liability of foreignness in capital markets: sources and remedies. *Journal of International Business Studies*. 2012. Vol. 43. Pp. 107-122. doi.org/10.1057/jibs.2011.55
32. Lang M. H., Lins K. V., Miller D. P. Concentrated control, analyst following, and valuation: do analysts matter most when investors are protected least? *Journal of Accounting Research*. 2004. Vol. 42, No. 3. Pp. 589-623.
33. Demary V., Schaefer T. Mit Digitalisierung zu klimaneutralem Wachstum und Wohlstand. *Wirtschaftsdienst*. 2023, Jahrgang 103. Heft 7. S. 450-453. doi.org/10.2478/wd-2023-0132
20. Soltero, F. J., Fern'andez-Blanco, P., & Hidalgo, J. I. (2022). Collaborative Multiobjective Evolutionary Algorithms in search of better Pareto Fronts. An application to trading systems. arXiv.Org, abs/2211.02451. doi.org/10.48550/arXiv.2211.02451
21. Stern, E. J. (2022). Machine Learning and the Stock Market. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 58(4), 1431-1472. doi.org/10.1017/s0022109022001120
22. Tirumala, A. et al. (2022). Designing a novel and high performance algorithmic trading model using evolutionary AutoML and technical analysis. *Proceedings of the Genetic and Evolutionary Computation Conference Companion* (pp. 312-315). doi.org/10.1145/3520304.3529038
23. Ahearne, A. G., Grier, W. L., & Warnock, F. E. (2004). Information costs and home bias: an analysis of US holdings of foreign equities. *Journal of International Economics*, 62, 313–336.
24. Engels, B. (2023). Künstliche Intelligenz in der deutschen Wirtschaft: Ohne Digitalisierung und Daten geht nichts. *Wirtschaftsdienst*, 103(8), 525-529. doi.org/10.2478/wd-2023-0151
25. Hüther, M. (2020). Potenziale und Umsetzung der Digitalisierung auf Unternehmensebene. *Wirtschaftsdienst*, 100(13), 12-19. doi.org/10.1007/s10273-020-2610-x
26. Baik, B., Kang, J.-K., Kim, J.-M., & Lee, J. (2013). The liability of foreignness in international equity investments: evidence from the US stock market. *Journal of International Business Studies*, 44, 391-411. doi.org/10.1057/jibs.2013.13
27. Barber, B., Lehavy, R., McNichols, M., & Trueman, B. (2001). Can investors profit from the prophets? Security analyst recommendations and stock returns. *Journal of Finance*, 56, 531-563.
28. Twedt, B., & Rees, L. (2012). Reading between the lines: an empirical examination of qualitative attributes of financial analysts' reports. *Journal of Accounting and Public Policy*, 31, 1-21. doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2011.10.010
29. Brown, L. D., Call, A. C., Clement, M. B., & Sharp, N. Y. (2015). Inside the "black box" of sell-side financial analysts. *Journal of Accounting Research*, 53, 1-47. doi.org/10.1111/1475-679X.12067
30. Derrien, F., & Kecskés, A. (2013). The real effects of financial shocks: evidence from exogenous changes in analyst coverage. *Journal of Finance*, 68, 1407-1440. doi.org/10.1111/jofi.12042
31. Bell, R. G., Filatotchev, I., & Rasheed, A. A. (2012). The liability of foreignness in capital markets: sources and remedies. *Journal of International Business Studies*, 43, 107-122. doi.org/10.1057/jibs.2011.55
32. Lang, M. H., Lins, K. V., & Miller, D. P. (2004). Concentrated control, analyst following, and valuation: do analysts matter most when investors are protected least? *Journal of Accounting Research*, 42, 3, 589-623.
33. Demary, V., & Schaefer, T. (2023). Mit Digitalisierung zu klimaneutralem Wachstum und Wohlstand. *Wirtschaftsdienst*, 103(7), 450-453. doi.org/10.2478/wd-2023-0132

Serhii Zadvornykh,

PhD (Economics), Associate Professor, Private Higher Education Institution "Rauf Ablyazov East European University", 16, Nechui-Levytskyi Str., Cherkasy, 18036, Ukraine
zadvornykh.s@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-7025-4116>

The role of stockbrokers in the development of the stock market and the promotion of global investment

Abstract. This study explores the evolving role of stockbrokers in the context of global financial market transformation and the rapid expansion of digital technologies. We examine how the traditional function of brokers as mere transaction intermediaries has shifted toward more complex roles, including analytical support, strategic advisory, and information intermediation, particularly in cross-border investment contexts. We analyze empirical data from diverse regulatory environments – including the United States, Canada, the European Union, Hong Kong, Japan, and South Africa – highlighting a global trend: while the number of brokerage firms is declining, the number of individual brokers is increasing, and so is the demand for analytical services. We argue that in regions where financial information is fragmented, regulatory frameworks are underdeveloped, or linguistic and cultural barriers impede investor decisions, brokers act as crucial facilitators of market transparency and information access. Our findings show that brokers, unlike financial analysts, are often better positioned to interpret local business conditions, communicate context-specific insights, and reduce informational asymmetries that discourage foreign capital inflows. This is especially significant for emerging and frontier markets. We further evaluate the challenges that brokers face as they assume analytical roles. These include the necessity of mastering digital tools, maintaining objectivity in financial reporting, and enhancing cybersecurity practices. Based on a mixed-methods approach that integrates content analysis, comparative market review, and basic statistical correlation, we have built a nuanced understanding of how the broker profession is adapting to fintech disruption and regulatory evolution. Our results suggest that brokers who successfully integrate traditional brokerage services with analytical competencies can enhance the quality of investment decisions, foster trust among international investors. We also analyzed the differences between the activities of classical financial analysts and stockbrokers engaged in analytical activities, as well as the gaps that the latter can fill, thereby improving the availability of necessary information for global investors.

Keywords: Stockbrokers, Stock Market, Financial Analysts, Investments, Financial Intermediaries.

JEL Classification: F21; G15; G24.

In cites: Zadvornykh, S. (2025). The Role of Stockbrokers in the Development of the Stock Market and the Promotion of Global Investment. *Social Economics*, 71, 156–168. doi.org/10.26565/2524-2547-2025-71-14 (In Ukrainian)

The article was received by the editors 04.07.2025.
The article is recommended for printing 19.08.2025.
Опубліковано 30.09.2025

Стаття надійшла до редакції 04.07.2025 р.
Стаття рекомендована до друку 19.08.2025 р.
Published 30.09.2025